

Annotatie Bestuurlijk Overleg 24/1	
Rijk	Minister EZK, dhr. Kuijpers ter vervanging van MBZK
Regio	René Paas, Eelco Eikenaar, Anno Wietze Hiemstra, Gerard Beukema en Bé Schollema
NCG	Peter Spijkerman
MO's	Susan Top en evt. Jelle van der Knoop
Ondersteuning	Johan Koopmans, (10)(2e), (10)(2e), Anita Wouters, (10)(2e) (10)(2e), (10)(2e)

Agenda en inzet

De agenda bevat drie vertrouwde elementen schadeafhandeling, versterking en governance. De uitwerking daarvan is soms een bevestiging van gemaakte afspraken. Soms een verkenning van een gemeenschappelijk probleem met daarbij een oplossingsrichting. In veel gevallen inhoudelijk, maar ook vaak een afspraak om gericht en met respect voor elkaars inzet en belang door te praten om een oplossing te vinden.

De inzet van het bestuurlijk overleg is het bereiken van een doorbraak en het kunnen sturen op samenhang tussen schadeafhandeling, versterking en de ontwikkeling van het Nationaal Programma Groningen. In de regio is grote bezorgdheid en frustratie over het uitblijven van vooruitgang in de schadeafhandeling en de versterking, dat voor de bewoners echt merkbaar is. Daarnaast ontwikkelt zich een beeld dat de overheidsgerelateerde kosten, welke gemoeid zijn met de versterking, fors zijn en een flink beslag leggen op het Nationaal Programma Groningen. Het gesprek van donderdag a.s. is erop gericht om voldoende zekerheid te krijgen over de inzet van het rijk, provincie en gemeenten (hierna: 'rijk en regio') dat er weer een gemeenschappelijk vertrouwen ontstaat dat we hier samen een grote en snelle verandering in tot stand kunnen brengen.

1. Opening Voorzitter

2. Terug- en vooruitblik

3. Schadeafhandeling

De TCMG heeft een zorgelijk grote en lange wachtlijst. Het is de gezamenlijke inzet van rijk, provincie en gemeenten om het stuwmeer leeg te laten lopen en de schadeafhandeling flink te versnellen. Dat vergt meer dan de uitbreiding van de inspectiecapaciteit. Een kleine werkgroep komt binnen een maand met voorstellen voor het bestuurlijk overleg om het wachten snel en flink te verkorten. Daarbij worden in ieder geval de volgende denklijnen uitgewerkt:

- automatische toekenning van (een deel van de) gemelde schades (eventueel steekproefsgewijs gecontroleerd via een 'Interpolis'-model);
- schadebeoordeling door aannemers, die meteen mogen herstellen of door zelf ingehuurd experts (ook hier kan via een soort apk-model gecontroleerd worden).

Samenhang met de versterkingsopgave wordt aangebracht, waar dat in het belang is van een integrale, ruimhartige, snelle en menselijke afhandeling van de schade. We zorgen ervoor dat onze inwoners niet langer voor hetzelfde probleem (de gevolgen van gaswinning) vastzitten in een doolhof van verschillende procedures en instanties. We richten voor 1 april 2019 één Instituut Mijnbouwschade in voor alle schades. En we maken concrete afspraken over één loket (of accountmanager) zo lang dat er niet is.

Schadeherstel in natura (als keuzemogelijkheid) is nog niet geregeld. Het is essentieel dat we dit zo snel mogelijk bieden omdat dat veel mensen zou helpen.

Advies:

stel een (kleine) werkgroep in die, ter advisering aan de TCMG, voorstellen doet voor 1 april 2019 ten aanzien van:

- 1. versnelling;**
- 2. samenhang met versterking;**
- 3. schadeherstel in natura.**

De voorstellen dienen in lijn te zijn met de dringende oproep van de regio (14/1) en de aangenomen Kamermoties.

4. Governance versterking

Voor de uitvoering van de schadeafhandeling en versterking is essentieel dat er één betrouwbare en slagvaardige uitvoeringsorganisatie is. Op dit moment wordt gewerkt aan wetgeving om de versterkingsopgave volledig publiek(rechtelijk) in te richten en bevoegdheden formeel te beleggen. Kernelementen van de toekomstige governance zijn de volgende:

- Er komt een onafhankelijk instituut (onder te brengen bij het Instituut Mijnbouwschade) dat beoordeelt of een pand voldoet aan de geldende veiligheidsnorm (10-5 Meijdam).
- Versterking is erop gericht om die veiligheidsnorm voor alle gebouwen te realiseren. De manier waarop dat gebeurt, is aan gemeenten in samenspraak met de woningcorporaties en inwoners.
- Rijk en regio zijn samen verantwoordelijk voor de gehele versterkingsoperatie.
- Er komt een uitvoeringsdienst onder gezamenlijke aansturing, waarbij de gemeenten opdrachtgever zijn voor de uitvoering van hun eigen versterkingsplan.

Advies:

Werk het voorliggende werk uit tot één hoofddocument voor een bestuurlijk overleg in februari. Leg het resultaat van dit bestuurlijk overleg vervolgens terug aan de achterbannen van het Rijk en Regio en richt een ordentelijk besluitvormingstraject in voor 1 april 2019.

5. Versterking

Het plan van aanpak is gezamenlijk tot stand gekomen. Over de inhoud daarvan kan geen misverstand bestaan. Maar er zijn grote zorgen. Aan de kant van het rijk of de regio voldoende prioriteit geeft aan de huizen met de hoogste risico's (P50). En aan de kant van de regio of het rijk de uitvoering van de lokale plannen voldoende faciliteert (P50, P90 incl. 'noodverbanden'). Het is nodig die zorgen weg te nemen.

- In de komende weken wordt door een gezamenlijke hoog-ambtelijke werkgroep per lokaal plan systematisch in beeld gebracht wat nodig is om het plan zo snel mogelijk in uitvoering te brengen. Samen brengen we eventuele bottlenecks in kaart om ze met spoed op te lossen.
- Bij de lokale plannen hebben de meest risicovolle adressen voorrang. De lokale plannen voorzien dus in ieder geval in een snelle beoordeling van de P50-adressen. En voor het draagvlak en de kwaliteit van de versterkingsoperatie is noodzakelijk dat ook P90-adressen inclusief de zogenoemde 'noodverbanden' meteen worden meegenomen.

- De afspraak wordt bevestigd dat gemeenten zélf bepalen op welke manier zij de versterking met hun inwoners vormgeven en dat de capaciteit voor de uitvoering is gegarandeerd.
- Een specifiek voorbeeld daarvan zijn panden die in de afgelopen jaren zijn geïnspecteerd, maar waarvan de bewoners nog altijd wachten op duidelijkheid. De bewoners horen die duidelijkheid op de kortst mogelijke termijn te krijgen.
- De capaciteit voor opname en beoordeling dient gerelateerd te zijn aan de optelsom van de lokale plannen en in de markt beschikbare capaciteit.
- Als versterking nodig is, gebeurt dit zo snel mogelijk, in principe begint dat binnen een jaar na de beoordeling. Waar dat kan, werken we gebiedsgericht. Dit betekent dat naastgelegen panden zo mogelijk direct worden meegenomen en de verbetering van de openbare ruimte hierin een plek krijgt.
- Voor de gehele versterkingsoperatie wordt tijdig voldoende geld beschikbaar gesteld. Overheden moeten langdurige zekerheid (kunnen) bieden over de vraag en de uitvoering, zodat marktpartijen daarop kunnen inspelen.
- Ook de bijkomende kosten, bijvoorbeeld voor bewonersbegeleiding, voor inpassing van de versterking in het gebied, voor het herstel van de schade in de openbare ruimte ten gevolge van de versterkingsoperatie en de noodzakelijke proceskosten worden gedekt uit versterkingsmiddelen.
- Een kleine werkgroep wordt ingesteld om snel duidelijkheid te krijgen over de bekostiging van lopende en voorgestelde programma's die een rechtstreeks verband houden met de versterking, maar waarover nu onduidelijkheid bestaat. Te denken valt aan de inzet van de GGD voor de fors oplopende gezondheidsklachten, het tekort op het scholenprogramma en de bestaande regeling voor energiemaatregelen.
- Daarnaast is het van groot belang dat bewoners buiten het nieuwe inspectieprogramma zo snel mogelijk duidelijkheid krijgen of hun woning voldoet aan de veiligheidsnorm.

Versterkingskosten in relatie tot het NPG

Het versterken van een individuele woning is een onderdeel van de totale versterkingsaanpak van het gebied. De lokale gemeenten zijn druk aan de slag met het voorbereiden van de herstructurering van hun dorpen, wijken, buurten, straten. Door schade en schande wijs geworden weten we dat:

- een bouwproces hand in hand moet gaan met een opbouwproces;
- dat de aanpak van wonen en woonomgeving niet te scheiden is en dat openbare ruimte, bovengrondse en ondergrondse infrastructuur onvermijdelijk aangepakt moeten worden;
- dat vernieuwing plaatsvindt in de context van hedendaagse regelgeving, waardoor afstanden, plattegronden, materialen ook anders móeten worden toegepast;
- gemeenten in hun nieuwe regierol, ondanks ondersteuning van de uitvoeringsorganisatie, stevig zullen moeten acteren om deze rol in te kunnen vullen. Daarvoor zullen voldoende middelen voorhanden moeten zijn.

De eerste doorrekening van zowel de plankosten als infrastructurele maatregelen geeft aan dat dit uitkomt tussen de 250 en 300 miljoen euro. Het gaat hierbij om kosten welke nu niet via een andere bekostigingssystematiek gedekt kunnen worden (leges, heffingen, belastingen, et cetera) of anders tot een onevenredige belasting van de inwoners zal leiden.

Dit bedrag wordt lokaal nog aangevuld met de uitwerking van de inzet voor de leefbaarheid, de

gezondheid van bewoners en duurzaamheid. Daarnaast blijft een (aanzienlijk) gedeelte van de kosten ten aanzien van zowel het zorg-, onderwijs-, als erfgoedprogramma ongedekt.

Opgeteld betekent dit ongeveer 500 miljoen euro en daarmee worden de middelen van het NPG (te) zwaar belast.

Advies:

- 1. Vraag herbevestiging aan de minister dat de lokale plannen leidend zijn en geef aan dat de meest risicovolle panden geen vertraging oplopen door deze plannen;**
- 2. stel een hoogambtelijk team in die per gemeentelijk plan systematisch alle knelpunten adresseert en daarbij oplossingen aanreikt voor 1 maart 2019;**
- 3. Benadruk dat versterkingkosten fors oplopen en een fors beslag leggen op het NPG. Stel daarom een werkgroep in die een (financieel) kader opstelt welke kosten ten laste komen van versterking voor 1 maart 2019.**

Bovenstaande in lijn met de dringende oproep van de Regio (14/1) en de aangenomen Kamermoties